# ילקוט שמעוני על נ"ך — נחום



נחום וחבקוק נתנבאו בימי מנשה, ומפני שלא היה מנשה כשר לא נקרא על שמו (א) שנאמר וידבר ה' אל מנשה וגו': גוער בים ויבשהו. ארמ ריש לקיש בשעה שברא הקב"ה את הים היה מרחיב והולך עד שגער בו הקב"ה שנאמר גוער בים ויבשהו: ופרח לבנון אומלל. אמר רבי אושעיא בשעה שבנה שלמה את בית המקדש נטע בו כל מיני מגדים של זהב והיו מוציאים הפירות בזמניהם, וכשהרוחות מנשבין בהם נושרין שנאמר ירעש כלבנון פריו, וכשנכנסו כותים להיכל יבשו שנאמר ופרח לבנון אומלל, ועתיד הקב"ה להחזירה שנאמר פרח תפרח ותגל כבוד הלבנון נתן לה: טוב ה' למעוז ביום צרה ויודע חוסי בו. אין מדותיו של הקב"ה כמדת בשר ודם, מדת ב"ו וכשהמדינה מורדת עליו הוא משלח לגיונותיו ומחריב טובים ורעים כאחד, (ב) אבל הקב"ה אינו כן אלא אם כלם מכעיסין לפניו ואין שם אלא צדיק אחד הוא מצילו שנאמר ויזכור אלהים את נח, בסדומיים הציל את לוט ובנותיו, הביא חשך על המצריים ולכל בני ישראל היה אור במושבותם, הוי טוב ה' למעוז ואפילו ביום צרה. ויודע חוסי בו אמר הקב"ה למשה לא תביא אלא שבעים זקנים שמסרו עצמם במצרים על ישראל שנאמר אשר ידעת כי הם זקני העם ושוטריו, וכתיב ויכו שוטרים בית ישראל וגו' הוי ויודע חוסי בו:

טוב ה' למעוז. יכול לכל, ת"ל ויודע חוסי בו, כיוצא בו טוב ה' לקויו, יכול לכל, תלמוד לומר לנפש תדרשנו, כיוצא בו טוב ה' לכל (ג) יכול לכל, ת"ל ורחמיו על כל מעשיו, כיוצא בו טוב ויחיל ודומם יכול לכל, ת"ל לתשועת ה', כיוצא בו אך טוב לישראל אלהים יכול לכל, תלמוד לומר לברי לבב: כי עד סירים סבוכים. רבי חנינא בר פפא אמר כל מה שהיה אברהם אביינו עוקד את יצחק מלמטה היה הקב"ה כופת שריהם של עו"א למעלה, ולא עשו אלא כיון שהפליגו ישראל את עצמם (ד) בימי ירמיה אמר להם מה אתם סבורים דיהון כפתיי קיימין שנאמר כי עד סירים סבוכים, ישתריין יתהון כפתא: אם שלמים וכן רבים וכן נגוזו ועבר. דרש רב עוירא זמנין אמר לה משמיה דר' אמי וזמנין אמר לה משמיה דרבי אסי אם רואה אדם שמזונותיו מצומצמים יעשה מהם צדקה וכל שכן כשהם מרובים. וכן נגוזו ועבר. תנא דבי רבי ישמעאל כל הגוזז נכסיו ועושה מהם מהם צדקה ניצוול מדיננה של גיהנם, משל לשתי רחלות שהיו עוברות בנהר אחת גוזזה ואחת שאינה גוזזה גוזזה עוברת שאינה גוזזה אינה עוברת: ועניתיך, אמר מר זוטרא אפילו עני המתפרנס מן הצדקה יעשה צדקה. לא אענך עוד, תני רב יוסף שוב אין מראים לו סימני עניות. דבר אחר אם שלמים וכן רבים. כל מי שהוא שלם מכל מום מרבים אותו לכההונה, וכה"א איש מזרעך לדורותם וגו', וכן לא נמסרה הכהונה גדולה לשם בן נח אלא שהיה שלם שנאמר ומלכי צדק מלך שלם: נה על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום חגי יהודה חגיך. אתה מוצא בכל מקום יהודה תחלה, לחנייה יהודה תחלה והחונים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה, לנסיעה יהודה תחלה ונסע דגל מחנה

יהודה, לקרבנות יהודה תחלה שנאמר ויהי המקריב ביום הראשון וגו', למלחמה יהודה תחלה שנאמר מי יעלה לנו אל הכנעני ויאמר ה' יהודה יעלה, וכשיבא המבשר יהודה יתבשר בתחלה שנאמר חגי יהודה חגיך וגו': מגן גבוריהו מאדם. הוא אדם ותבשילו אדום (כתוב בישעיה ברמז תק"ז). כברקים ירוצצו (כתוב בשופטים ברמז נ"ט):